

דיני ברכת התורה

(דח"ת) (ב) (א) אין לעטות אמן אחר לעסקי ברכות
 (ולו היה לפני ברכת אלו יבא ברכות ליד
 ספק) עד לאחר המלמד הורס נצ"ח כי בכל ברכה
 א' היא ותיק למעלה. וכן נצ"ח וכשר: א' נצ"ח:
 (ג) אין לומר פהקים קודם ברכות אפי' דרך תחום
 ובקב"ס לכן מוסרין וכן לומר ברכות קודם ברכות:
 (ג) מפרסר ברכות אפי' לנדר ברכות אפי' הכותב ברכות
 לעשות דרך לימודו חייב לנדר: (ד) כמכרס קודם
 אור הוא ינדר ברכות ואפי' אם ישן אפי' בין ברכות בין
 בליש אפי' לאחר ולנדר (פ"מ סי' מ"א דלא כפר"ה)
 וספסס שדמיו כל אדם לנדר ברכות א' ש' ש' אפי'
 שאפי' (פ) נשור כל הילכה חייב לנדר ברכות דפי'
 דעמו רק על מנ"ש (מ"א וד"ד) אך כהן אם אספר

גליון עקב"א (א) אין לענות אמן נו' . י"ב לנצ"ח העיקר לענות אמן . דח"ת דרכים ודרכים האבודות
 בתנו הירב ברא ופי' דפי' דח"ת ב' ברכות וכן פ"א דח"ת סי' פ"ו לעיקר אלא ד'
 ריותר טוב לומר בואפי' . ודיע רוח נבו לכל השיחות . ונקט רק בדרך יתור טוב . אבל לא דפי' בן .
 וכנ"א שם כתב דח"ת ג' . לענות אמן . וכן כ' דפי' . לנדר דפי' בן דרנא . עקב"א :

דע שדמיו סוף מלחם ככה בל"ה נמלח דברות . ולכן כחיל גלם ופי' הנך במקום שבו חייב
 לנדר טוב נמ"פ ושנא נג' . וקודם בירך ברכות סתום יאמר א' :
 הריני רוצה לקיים מצות עשה דאורייתא לברך על התורה . והריני עושה לשם יתור
 קיב"ה ושכינתיה :

**ברוך אתה יי אלהינו סגן העולם אשר קדשנו במצותיו
 וצונו לעסוק בדברי תורה :**

עין יובק
 ע' המלה מ"ד דכהב עשה נחלה עד הין הקד
 ונללות עד אין מספר בוא ורלה סלה כמה
 הקב"ה פ"ה ב"ו . ב"ו נהן חסני בראה לזורה
 ויה למעלה ספק משהמר ספק היט משהמר .
 ואלו הקב"ה נר אה האר במעו אפי' פהיחה ופי'
 למטה . ומשהמר . הי אומר ומעלה לעשות :

עין תפלה
 אומר הכנדי מנוכדים ופי' עד שאכנס ולשכס לרי
 שכן צרכי האדם . פי"פ ד"ס : לפני כסא כבודך .
 כתי (תק סי' י"ב) הכנעיה בלתיס א' אכבר להקים
 (סי' י"ב) מע' (אגטרני) : שאם יפרח . פי' סדרט
 לכיות סח"ה כהן סטור וכני נמיס : או ישרם . מי בדרט לסיח סח"ה כהן פיה כנליס והכימיה
 (למדרס) : או אפשר להתקים כליחה ברכס ל' ע"כ י"א לאור סטולס נקח סח"ה וכהס סח"ה
 סלמלין בן א' אכבר (נמוד (סר אפי' סי' ו) . וכנסות סרלני"ה כהן בלחה לא נרס רביס אפילו
 שר"ה אר"ה . ומה סכניס לממר ד' . דפי' סח"ה כנרס . עכ"ל : להתקים בריס . ולפי' ד'
 לנצ"ח . על מסרת הזורה והכנעיה (סי' י"ב) מע' (אגטרני) : רופא כל בשר . כ"ל . וכ"ס נקודו רב
 סמר ג' אן אכברס וכבודי סכרדיס והימריס וממחר וערי וכנרי מלמר ג' סי' י"א . וספקס סמר ג' י'
 אכל כמחר . כן רופא כל בשר . ופי' מע"כ לקמן סיון תפלה כוף ברכות סמר ד"ה נטל הפדיס
 חל"ה סח"ה : ובמליס לעשות . ע"ס (פחוס י' י') . וזכר על סמלמר ב"ר פ"א אכר סח"ה (מלס
 ר"ה סח"ה ג' נחל סח"ה וסח"ה סלמות כמר סח"ה ופי' נכרס נכרס ופי' רוח יללס מעט מי יעסס כן אפי'
 חל"ה סח"ה ג' נחל סח"ה וסח"ה סלמות כמר סח"ה ופי' נכרס נכרס חק א' סרק ע"כ :

ולא יזכרי תורתך לשמה: ברוך אתה יי הקלמך תורה לעמו ישראל:

עין יוסף

בטל חיובך דטובים ומזנות (אז). לא סי' יודעי שמך בהשגת פעולתך. אשר השמות מורים עליהם. ע"ד וסמי ה' לא וודעיה להם:

ענף יוסף

כמ: יזכיר ונזלחו למד פיוש נני למוד פל"ז: ולוסדי סוכת לעמס. כן ננס נל"ח דף פ'. וכ"כ סג"מ וכ"כ כ"א. וסיט לאזקי לקדמו דכ לא דין. אלא

עיון תפלה

יר' יוחנן מחבר הספס סוף: וזון בוכ למאמרו נכ"מ ס"ה פ"א א"ר יוחנן כל שכוף הלמיד הכס וכו' ת"ח וכן נס ח"ה סוד אין התורה כוסת מורט וכו': ולומדי תורתך לשמה. כחז כר"ז"ס נדרים ס"ב ח' פירוש לשמה כל דבור ומשך בדברי תורה יכו לשם התורה כנון לידע ולכבד ולהסיף לקח ולפסוג ולא לקטר ולהנאות"ם עכ"ל, ועי' גיאר דבריו ברחבה נספר נסס התייס עטר ד' סרק נ'. ונספר ממח טכה י"ט סרק ו' מ"ב, לשם התורה עצמה. שלא יחטרו כי שום כוונס לחטול עמנו ואפי' חוטלה פסיה"ם עכ"ל, ולסי"ם פירוש לשמה ככל לשם שנהלמו: כפירשו בשביל, כמו לסס עסס דנריס הזנח נזנח (אחיס ט, כ), הנס נכתנ לשמו ולשמח ולשם נירושין

תקן תפלה

הצר שיה בנזק יתר תתלמידים העלולים לנפול בשחיתותיהם, ונורו אומר ומסת י, פ"א לבל ישנח אדם לתלמיד שאינו חזן, וכל השונת לתלמיד שאינו חזן (אע"פ שטנתו לשמה) כזרק אבן לסרקוליס (שלין קלג, א) ודעתו לבזוחה שטנתו נ"ב לשמים ס"ם אסור לפי שזו היא עבודתו (סנטרין פד, א). אחרי כן חכיסולדרהיקב עוד מעל: בודכ ויאסרו להיחב עטמס גס בינכ לבין עצמס, אמר ר' יוחנן וכו' אבל אפיקורוס יש"אל כש"כ דפקר סמי (סס למ, כ), ועי' שבת ל' ע"ב ותרכ"א רבה פו"פ י"ד וכע"ז ד' ע"א ובב"ר פ"ז, ולמען חזק אטנת התושבע"ס בלב העס עמדו ותקנו לה ברבה בפני עצמה והקי"מה לברכת התורה שכתב, כדי לדודיע לכל שהיא אצלנו העקר, וצמואל חסתקן את הברכה הזאת בתחלת ברכות התורה—

לדבריהן יותר משל תורה. ורי יוחנן האמר בשיד הישרים רבה על פסוק כי טובים דודיק מין (ומפנו רב דימי תלמידו בע"ז לה, א) ערבים עלי דברי דודיק (דברי ספרי"כ) יותר מיינה של תורה. דוסף בברכה שמואל לומר והערב נא את דברי תורתך בסיני. וכן מצינו לר' יוחנן מאמרים הרבה אשר העורחם ונקודת טבסס אך לחוק טוכות התושבע"ס שהתרושפו ביסין, כמו במגילה י"ב ב ועליהם ככל הדברים מלמד שהראוה הקב"ה למשה דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים וכל מה שהסופרים עתידים לתק"ש, וממנו קבל הדבר הזה ריש לקיש תברו ותלמידו בברכות ה' ע"א ורדיש ליה סן חמקרא ואחנה לך וגו' מלמד שכלם נתנו למשה בסיני. וכן דורו ר' יהושע בן לוי שנס הוא ראח עלבונה של התורה המטורה כמו שזכרנו לעיל אמר ג"כ בויק"ר פכ"ב הלכות תלמוד תוספתות אגדות ואפי' מה שתלמיד ותיק עתיד לומר לפני רבו כלן נאמרו למשה בסיני, ובגמין ס' ע"ב א"ר יוחנן לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל תורה שבע"ס, ועי' שמו"ר ספ"ז וכסד' תנחומא תוצאת בופער וירא סי' ו', וכתגיה ס"ו ב' א"ר יוחנן אל תהי שבות קלה בעיניך וכו', וכן נראה לגרוס בכריתות ה' ע"א א"ר יוחנן אל תהי גזרה שות קלה בעיניך עיי"ש בזהות הגר"ב בשם ב"ש, ובמנהגין ל"ח ב' אמר ר' יוחנן כל מקום שפקרו חמינים תשובה כצוב: ולומדי תורתך לשמה. כ"ח גי' תרי"ף וכ"ה באבודרתם, אבל במחזור ויטרי לא גריס לשמה ובגמ' גרסינו ועוסקי תורתך, וכ"ה ברמב"ם בפ"ו מהלח ח"י. וככדור רב עמרס הנוסחא ק"ק"י תורתך ויודעי ששך. ובמחזור לבני רומא י"ל"א ששך וגו'. ובסודרי תהימנים — את דברי תורתך בסיני ובפיסיות (כ"ה גם באבודרתם ובמחזור רומא ובסודרי חספרדים ועוד בהרבה נוסחאות) עסך כל בית ישראל וגו'. וצאצאי עכך כל בית ישראל יודעי וגו', בכונה חכיסו מלה כל, ראח מה שהארכנו לקמן בסוף שמונת עשרת בפיסקא אלהי נצור בד"ה עלינו ועל כל ישראל, ובמחזור ויטרי הקן הלשון באופן אחר אנהנו כלנו וצאצאינו וצאצאי כלנו: המלמד תורה לעכו ישראל. כ"ה בגמ' ובכל הראשונים, אך כספר חותמן נותן התורה (אגן סיני), וכן חותמן תהימנים, ובסודור רב עמרס חותם המלמד תורה לעמו ישראל ב"ר"מים. ורבי ר' אברתס בנו של הרמב"ם ז"ל אמר בשם אביו, חתומס המלמד תורה תועה לפי שאין חסי"ת מלמדו לנו אלא צות אותנו ללמודה וללמדה, וזה נמשך אחר עקר דתנו והיא שמעשה המצות הם בידינו לא בהכרח סאחו ית' לא על עשייתן גם לא על עזיבתן עכ"ל, ופלא גדול הוא, שהרי כבר סצאנו אני ה' מלמדך לחועיל (ישעיס מת יו), המלמד אדם דעת (תסליוס ז', י), ומתורתך תלמדנו (סס) גם דחמע"ה התפלל למרני תקך (סס קיס, יב, ט, סד, סת, קת, קנד, קסא) וכן בברכת אהבה רבה ס חתנו ותלמדנו, ורבותינו ז"ל אמרו במגילה ו' מ"ב לאוקמי גירסא סייעתא דרמיא, ובסדרש שחר

אית ליה בעירובין פ"ח ע"ב דחכמים עשו חיזוק הישרים רבה על פסוק כי טובים דודיק מין (ומפנו רב דימי תלמידו בע"ז לה, א) ערבים עלי דברי דודיק (דברי ספרי"כ) יותר מיינה של תורה. דוסף בברכה שמואל לומר והערב נא את דברי תורתך בסיני. וכן מצינו לר' יוחנן מאמרים הרבה אשר העורחם ונקודת טבסס אך לחוק טוכות התושבע"ס שהתרושפו ביסין, כמו במגילה י"ב ב ועליהם ככל הדברים מלמד שהראוה הקב"ה למשה דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים וכל מה שהסופרים עתידים לתק"ש, וממנו קבל הדבר הזה ריש לקיש תברו ותלמידו בברכות ה' ע"א ורדיש ליה סן חמקרא ואחנה לך וגו' מלמד שכלם נתנו למשה בסיני. וכן דורו ר' יהושע בן לוי שנס הוא ראח עלבונה של התורה המטורה כמו שזכרנו לעיל אמר ג"כ בויק"ר פכ"ב הלכות תלמוד תוספתות אגדות ואפי' מה שתלמיד ותיק עתיד לומר לפני רבו כלן נאמרו למשה בסיני, ובגמין ס' ע"ב א"ר יוחנן לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל תורה שבע"ס, ועי' שמו"ר ספ"ז וכסד' תנחומא תוצאת בופער וירא סי' ו', וכתגיה ס"ו ב' א"ר יוחנן אל תהי שבות קלה בעיניך וכו', וכן נראה לגרוס בכריתות ה' ע"א א"ר יוחנן אל תהי גזרה שות קלה בעיניך עיי"ש בזהות הגר"ב בשם ב"ש, ובמנהגין ל"ח ב' אמר ר' יוחנן כל מקום שפקרו חמינים תשובה כצוב: ולומדי תורתך לשמה. כ"ח גי' תרי"ף וכ"ה באבודרתם, אבל במחזור ויטרי לא גריס לשמה ובגמ' גרסינו ועוסקי תורתך, וכ"ה ברמב"ם בפ"ו מהלח ח"י. וככדור רב עמרס הנוסחא ק"ק"י תורתך ויודעי ששך. ובמחזור לבני רומא י"ל"א ששך וגו'. ובסודרי תהימנים — את דברי תורתך בסיני ובפיסיות (כ"ה גם באבודרתם ובמחזור רומא ובסודרי חספרדים ועוד בהרבה נוסחאות) עסך כל בית ישראל וגו'. וצאצאי עכך כל בית ישראל יודעי וגו', בכונה חכיסו מלה כל, ראח מה שהארכנו לקמן בסוף שמונת עשרת בפיסקא אלהי נצור בד"ה עלינו ועל כל ישראל, ובמחזור ויטרי הקן הלשון באופן אחר אנהנו כלנו וצאצאינו וצאצאי כלנו: המלמד תורה לעכו ישראל. כ"ה בגמ' ובכל הראשונים, אך כספר חותמן נותן התורה (אגן סיני), וכן חותמן תהימנים, ובסודור רב עמרס חותם המלמד תורה לעמו ישראל ב"ר"מים. ורבי ר' אברתס בנו של הרמב"ם ז"ל אמר בשם אביו, חתומס המלמד תורה תועה לפי שאין חסי"ת מלמדו לנו אלא צות אותנו ללמודה וללמדה, וזה נמשך אחר עקר דתנו והיא שמעשה המצות הם בידינו לא בהכרח סאחו ית' לא על עשייתן גם לא על עזיבתן עכ"ל, ופלא גדול הוא, שהרי כבר סצאנו אני ה' מלמדך לחועיל (ישעיס מת יו), המלמד אדם דעת (תסליוס ז', י), ומתורתך תלמדנו (סס) גם דחמע"ה התפלל למרני תקך (סס קיס, יב, ט, סד, סת, קת, קנד, קסא) וכן בברכת אהבה רבה ס חתנו ותלמדנו, ורבותינו ז"ל אמרו במגילה ו' מ"ב לאוקמי גירסא סייעתא דרמיא, ובסדרש שחר

תפלת שחרית

ברוך אתה יי אלהינו סגל העולם אשר בחר בנו מקרב העמים ונתן לנו את תורתו: ברוך אתה יינותן התורה:

ויברך יהוה אל משה ואמר: וברך אל אהרן ואל בניו לאמר פה תברכו את בני ישראל אמור להם: יברכה יהוה וישמרה: יאר יהוה ופניו אליה ויחנה: ישא יהוה ופניו אליה וישם לה שלום: ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם:

אלו דברים שאין להם שיעור הפאה והתפורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה:

ענף יוסף

אלה פנה דברים נפתן וסוף הכבוד לנא (א"ל) ופיין מ"ש לפיל פ' ז': יברכה פ' ישמך. כנגד פלשט שקרין כפוס נחש: יאר ה' פניו אליך וימך. כנגד חמסש שקרין נמורס כחשד: ישא ה' פניו אליך וישם לך שום. כנגד כנסה שקרין נחורה כנסה (אבדורה):

וקולס להורה ולישאל. וקסה הלל אמריין ברים מסכה ע"ז מלמד שהחזיר הקדוש ברוך הוא את התורה על כל הומיה העושה וזה קיבלה. ואם ק מלא בחירה שיכח האל. שהרי הוכרח ליהן את התורה לישראל. דחולתס לא מלא חומה שיקבלה. ו"ל כמו שיאמרו החושה לעתיד כלום כפיה עליה הר כגיניה כישראל כ' כדלחא כמסכה ע"ז שם. ח"כ להי שפיר אשר בחר בו פ' כפיה עליה לצד הכר כגיניה להכריחו לקבלה התורה שהיא כלי חמדה. ולא על אחת משארי חומה העולם: טחן התורה. שבכל יום ויום אחת טחן לו את ההורה. הייט כשאלט עוסקס בה להקיה' ממויח לו טעמים ודינים:

יברכה ה' במשן: וישמך. מילת"ר שלל ילטט עליך ויוילתך מן העולם ע"י העופר. שלא יהיה העופר שמור לרעקך: יאר ה'. כיצית כך בפנים מאירות ואל בפנים זעומיה: ויחנך. יתן חט עליך ככל מקום שחיה הוקך: וישם לך שלום. שלום ככניסתך ובלוב בליחאך כלום עס כל חדס (מויט): אלו דברים שאין להם שיעור. מדלחריהל: הפאה. שארס חי ב להיח כסיף. שהיה לענייט: והבבורים. דכתיב רחשיה כטרי לחמך הניח ביה ה' אלהיך: ודראיון. שחייב חדס להירלות לעזרכ בשלם רגלים. פ"א כולת רחיה ושלמי רגניה: ונס"ח. דכנוט כנון בקור חולים ולקטור פחיס וכולל כהן: ורלמיד תורה. הין ל שיעור דכתיב והגית בו יומם ולילה (ישעיה ח'):

עץ יוסף

אשר בחר בו ס'. לשון המור ויטון בצרכתו על מעמד הר סיני אשר בחר בו מכל החומה וקרבט לפי הר סיני והשמיעט דבריו מתוך האל ונתן לו את תורתו הקדושה שהיה משמעטע בה בכל יום. וכמרחל אמריין שהיה המעולה בצרכתה התורה ופס"י לפי כיש בה שכת וקולס להורה ולישאל. וקסה הלל אמריין ברים מסכה ע"ז מלמד שהחזיר הקדוש ברוך הוא את התורה על כל הומיה העושה וזה קיבלה. ואם ק מלא בחירה שיכח האל. שהרי הוכרח ליהן את התורה לישראל. דחולתס לא מלא חומה שיקבלה. ו"ל כמו שיאמרו החושה לעתיד כלום כפיה עליה הר כגיניה כישראל כ' כדלחא כמסכה ע"ז שם. ח"כ להי שפיר אשר בחר בו פ' כפיה עליה לצד הכר כגיניה להכריחו לקבלה התורה שהיא כלי חמדה. ולא על אחת משארי חומה העולם: טחן התורה. שבכל יום ויום אחת טחן לו את ההורה. הייט כשאלט עוסקס בה להקיה' ממויח לו טעמים ודינים:

יברכה ה' במשן: וישמך. מילת"ר שלל ילטט עליך ויוילתך מן העולם ע"י העופר. שלא יהיה העופר שמור לרעקך: יאר ה'. כיצית כך בפנים מאירות ואל בפנים זעומיה: ויחנך. יתן חט עליך ככל מקום שחיה הוקך: וישם לך שלום. שלום ככניסתך ובלוב בליחאך כלום עס כל חדס (מויט): אלו דברים שאין להם שיעור. מדלחריהל: הפאה. שארס חי ב להיח כסיף. שהיה לענייט: והבבורים. דכתיב רחשיה כטרי לחמך הניח ביה ה' אלהיך: ודראיון. שחייב חדס להירלות לעזרכ בשלם רגלים. פ"א כולת רחיה ושלמי רגניה: ונס"ח. דכנוט כנון בקור חולים ולקטור פחיס וכולל כהן: ורלמיד תורה. הין ל שיעור דכתיב והגית בו יומם ולילה (ישעיה ח'):

יברכה ה' במשן: וישמך. מילת"ר שלל ילטט עליך ויוילתך מן העולם ע"י העופר. שלא יהיה העופר שמור לרעקך: יאר ה'. כיצית כך בפנים מאירות ואל בפנים זעומיה: ויחנך. יתן חט עליך ככל מקום שחיה הוקך: וישם לך שלום. שלום ככניסתך ובלוב בליחאך כלום עס כל חדס (מויט): אלו דברים שאין להם שיעור. מדלחריהל: הפאה. שארס חי ב להיח כסיף. שהיה לענייט: והבבורים. דכתיב רחשיה כטרי לחמך הניח ביה ה' אלהיך: ודראיון. שחייב חדס להירלות לעזרכ בשלם רגלים. פ"א כולת רחיה ושלמי רגניה: ונס"ח. דכנוט כנון בקור חולים ולקטור פחיס וכולל כהן: ורלמיד תורה. הין ל שיעור דכתיב והגית בו יומם ולילה (ישעיה ח'):

דובר יילום

פ"ס האח"ל כתיבס חכה נחמוס וכיס לומד מקאל ידס פ"א יום וכתיב לומד פסנה היס ידס שהוא לילס. והכניכ קודס לחסנת"ס. לך קיס כזכ יום לילס:

כח טכנסה כנרכס הסורה שכלילס כולן אחר יום שפנכ. כילך מכל דגכ. מניאר ככפריס ליה כנא' והגית בו יומם ולילס מקדיס חדס וח"ח: הלילה. וכסנה לזה

הקון תפלה

טוב כוזבור קי"ט אב"ר רוד אל תאמי דרי חם לפניך לומר סעצמך אלא אתה הורני. ובירושלמי ברכות פ"א ח"ה אמר ר' אבא ורוא ששנה על אתר (לאח"י), ונ' החוס' ו"א ב' כוד"ה שכבר, והצרפתיים נרגו לומר קטוקים בב"ת כהניס וגם אלו דברים

עיון הפלה

נירוזקן (גיטין כז, ב): אשר בחר בנו. כמו שזאמר (דברים ז, ו) כך בחר ה'. והנרכה כולת נחקה על החורס ככנהכ (פ"י יפגין כסדוח). וככס כסדר כזה רלס דכריט כה ין הפלה:

שאין להם שיעור שהיא משנה פ"א דפיאה ואלו דברים שאדם אוכל פירותיהם שהיא ב יתא בשבת קכ"ז ע"א (שם הוא כיסרא דר' יוחנן וז"ל אבות דר"נ ע"ס) מפני הירושלמי דבעי שילמוד על אתר, אבל אין צורך כמו שכתבתי כב"י עכ"ל: אשר בחר בנו. כברכות י"א ב' רב הסנינא אמר אשר בחר

תפלת שחרית

ס

מאת ע"א אדר"י פ"א

אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה ותקפוץ מימת לו לעולם הבא ואילו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והשקמת בית המדרש שחרית וערבית והקנסת ארזים ובקור חילים והקנסת פליח ודוית חמת ועיון תפלה והבאת ש"ס בין אדם לתברו ותלמוד תורה כנגד כלם :

(ה"ח) (ב) במשכס קודם לזר סיוס יטגר אלזי נסמה מיד אחר נרכח כחורה ול"ל לסמיחן עד פליח כסחר ול"ל לומר סמס סמית כניקר לסי' כסיון: נוד כסמס (פ' ס"ס מ"ז פ"פ ושי' שור ותי') וכל"ס כסמס דשמו מל"ל לסי' אכל כסדעשו לזון עוד לח"כ לא יאמר כסיסמס נרכח אלס כסמס רק יאמר א) כלל סס ומלכות ולח"כ כסיון ויסכס סמית יאמר עם סס זמ'כות (מג"ל סי' ו' ס"ק.ח.) ז' (ב) סיטור נלכס לא יאמר נרכח אלסי כסמס: (א"ר סי' מ"ז לוח י"ג ונטון לומר כלל סס ומלכות :

צ"ליון רעק"א א) בלא עם וכלכות: כל"כ אינו מדוקדק דהא ברכת אלה בשמח אין בה מלכות:

ש"ס בין אדם לחבירו ות"ה כנגד כולם. ובקידושין (ל"ס) סיחוי כסמס ז' ה"סומו בה תכנסת אורחין. ובשבת קכ"ז א"ר יוחנן ששה דברים אדם אוכל וכו' ואלו הן חכמת אורחין ובק"ה ועיון תפלה והשקמת בית המדרש והמגדל בנו לח"ה והדן את חבירו לכף זכות. ח"ל הרמב"ם נכנסת ספר תפלה שלו נדחו הקם לקיות בכל יום וכו' וקורין משנת זו אלו דברים שאדם אוכל וכו' כבוד אור"א ובס"ה ועיון תפלה ובק"ה והשקמת בית המדרש אורחין ותכנת שלום בין אדם לחבירו ות"ה כנגד כולם. דגן חואה כי מלכד שגלל ורופף דברי ר' יוחנן כאלו כולם כמסנה שנותי חסר עד שנים סדר"י וצ"ע [ולע"ז נרא' כוונת הרמב"ם דהגך כולם א"ג דכלול"ס הם כמסנה כרמסיק בשבת ק"ז ב' ור' יוחנן אך פירושי קא ספרש ס"ס חשכס הרמב"ם נכפ שחשכס ר' יוחנן וי"ן כינה אותם כשם משנה משום דכוונים כמסנה. אמנם להגך ב' דא קא חשיב דס"ל דמילתא רפשיטא הם ולא צריך למחשבי' דהמגדל את בניו לח"ה כ"ש. וזא כח"ה דהרי לסקסיס בנו קודם לכדכו כרא' בקידושין כ"ס ב'. וכ"כ דרמב"ם פ"א סת"ת. והדן את חבירו לזכות ג"ל ק"ל היא חשתא בין חבירו לחבירו וביא שלום כ"ש שלא יתעורר לכבו למחלוקת נגד חבירו ועשה כל חיתקאואת להפך לכבו לשלום] ותתוס' כתבו ברכות י"א ב' ד"ה שכבר וכו' והספתיים נדחו לומר וכו' יאלו דברים שאדם אוכל וכו' שיהא ברייתא כמס' שבת וכו' יתירש"ל תמה אמ"ש שהא ברייתא כמס' שבת וכו' דהא כמסנה כמפורשת היא עכ"ל. ויותר כמפורש להגיה שיהא מיטרא וכו' נתם שר"י ספרש המענה הבי עכ"ל כמנהגי דלא כמס' ודלא כהרמב"ם ונגד כולם חסר ויתיר ומצאתי בתשובת רש"ל סי' ס"ד שחתעורר מזה לכן רכוסה הגבון אלו דברים שאדם אוכל וכו' ואת הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום בין אדם לחבירו והקנסת אורחים ובקור חילים ועיון תפלה השקמת בית המדרש והמגדל בניו ית"ת והדן את חבירו לכף זכות ותלמוד תורה כנגד כולם :

עץ יוסף

זקרון. כעטר סהכה בקרנים יקרא גוף הדבר קן. ור"ל העיקר: כבוד אב ואם. ע"י קחשין דף מ': ותלמוד תורה כנגד כולם. שקל כנגד כולם. כי צמ"ה יוכה האדם לכל זה ששהלמוד מקיח לידו העשה :

ל"כ

ענף יוסף

אלו דברים כו'. כמג ר"ל כמסנה כמסס כסיון סלס כעוד אב ואם. וגמילות חסדים. וכל"ס שלום בין אדם לחבירו ובין אדם לאדם. וכנסת אורחים. ובקור חילים. ועיון תפלה. והקנסת אורחים. ומ"ס כנגד כולם כמס' (א"ר): ואלו הן. ייסא כהלגה ול"ו סן כפ"ס. אך כאל"כ סס ונקיוב"ן ל"כ פ"כ א':

התקין תפלה

דפתמא דגמ' קאמר, והא דרב הסנוגא מעולה שבברכות" לפי שיהא כוללת שתיהן, או כמסמיה דרש"י ז"ל. — ובדבריכר בה פ"א א"ר אלעזר איז היא תברכה שברך משה בתורה תהלה בא"י אמ"ה אשר בחר בהוד"ה הזאת וקדשה ורצה בעושיה. דומה סעם לברכת ההפירה הבורר בתורה ובמשת עבדו. ובמס' סופרים פ"ג ה"ז ביהדי כשהוא מתהלל (כצ"ל) לקרוא אושר בא"י אמ"ה אשר נתן לנו תורה כן השכמים היו עולם סמרוכוס בא"י נתן התורה :

א"י

(מ"ב)

א'